

Κείμενο 1

Η Φιλία στην Εφηβεία

Το κείμενο είναι άρθρο της ψυχολόγου Ελένης Παπαδοπούλου και έχει αντληθεί από το διαδίκτυο (προσπέλαση στις 7.4.2021). Το θέμα του είναι η αξία της φιλίας και ο ρόλος της στην εφηβική ηλικία. (διασκευή)

Η φιλία είναι απαραίτητη κατά την περίοδο της εφηβείας, στην διάρκεια της οποίας αλλάζουν οι σχέσεις που έχουμε με την οικογένειά μας. Στην εφηβεία προτιμούμε να περνάμε περισσότερο χρόνο με τους φίλους μας. Γι' αυτό το λόγο ίσως οι έφηβοι λένε ότι η φιλία είναι ό,τι πιο σημαντικό έχουν στη ζωή τους. Αναζητούμε ένα φίλο που να μας ταιριάζει, για να του εμπιστευτούμε τις δυσκολίες μας, να μας στηρίζει και να περνάμε ευχάριστες στιγμές.

Τα κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία συνήθως επιλέγουμε φίλους, είναι το να έχουμε παρόμοιες αντιλήψεις, αξιοπιστία, υποστήριξη, σταθερότητα, να αντλούμε χαρά, να είμαστε ο εαυτός μας, να συμπληρώνουμε ο ένας τον άλλο, αλλά και να μπορούμε να διαφωνούμε. Θέλουμε να γνωρίζουμε συνομηλίκους και να ανταλλάσσουμε απόψεις για τα ρούχα, τα χτενίσματα και τα ενδιαφέροντά μας. Όλα αυτά μάς ενώνουν και μάς κάνουν να νιώθουμε πιο δυνατοί.

Ταυτιζόμαστε με τους φίλους μας, όπως παλιότερα ταυτιζόμασταν με τους γονείς μας. Θεωρούμε πολύ σημαντική την εικόνα που η παρέα δημιουργεί για εμάς. Συχνά προσπαθούμε να είμαστε απόλυτα όμοιοι με τους φίλους μας, για να μη μας απορρίψουν. Όμως, μια ομάδα λειτουργεί ακόμη καλύτερα, όταν τα άτομα που την αποτελούν συμπληρώνουν ο ένας τον άλλο μέσα από τις διαφορές τους. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να βρούμε μια ισορροπία ανάμεσα στην ομοιότητα που θέλουμε να έχουμε με τους φίλους μας και στη μοναδικότητα που έχει ο καθένας μας. Έτσι, δημιουργείται μια πραγματική φιλία που αντέχει στον χρόνο.

Βασική αξία στη φιλία είναι να μπορούμε να εμπιστευτούμε τον άλλο και να νιώθουμε ασφαλείς μαζί του. Αν προδώσει την εμπιστοσύνη μας, αυτό είναι οδυνηρό. Χρειάζεται όμως να μη φτάνουμε να προδίδουμε τον εαυτό μας, για να μην προδώσουμε ένα φίλο. Μερικές φορές, προκειμένου να μη χάσουμε ένα φίλο, κάνουμε πράγματα που δε θέλουμε. Αντί γι' αυτό μπορούμε να εξηγήσουμε τους λόγους για τους οποίους έχουμε μια διαφορετική επιθυμία. Η πραγματική φιλία μάς δίνει τη δυνατότητα να εμπιστευτούμε, να

δεσμευτούμε και να εξελιχθούμε ως άνθρωποι. Ακόμα και όταν ενηλικιωθούν οι έφηβοι, οι φίλοι μπορούν να τους κάνουν να νιώθουν ασφαλείς και να τους βοηθούν στις δυσκολίες. Οι φιλίες που δημιουργούνται στην εφηβεία συχνά διαρκούν μια ολόκληρη ζωή.

Οι φίλοι είναι, λοιπόν, πολύ ιδιαίτερο κεφάλαιο στη ζωή του εφήβου, είναι ο μεγάλος πλούτος της εφηβείας. Είναι σημαντικό για το παιδί να αρχίζει να ανοίγεται από νωρίς και να δημιουργεί παρέες με συνομηλίκους του, ενώ στην εφηβεία αυτό γίνεται κυρίαρχη ανάγκη του. Ο έφηβος έχει ανάγκη να ζήσει εμπειρίες και έντονα αισθήματα, να νιώσει εμπιστοσύνη για άτομα πέρα από το οικογενειακό του περιβάλλον. Μαζί τους θα μπορέσει να αναπτύξει νέα ενδιαφέροντα, να έχει τον δικό του κόσμο έξω από τις συνήθειες και τις αντιλήψεις της οικογένειας. Είναι ο καθρέφτης μέσα στον οποίο αναζητά τη νέα του ταυτότητα, που μοιράζεται μαζί του τα όρια, τα ψυχικά και τα φυσικά, που τον καταλαβαίνει χωρίς να δίνει εξηγήσεις, που τον δέχεται χωρίς να τον κατηγορεί και χωρίς να του δίνει συμβουλές, όπως γίνεται με τους γονείς του.

Κείμενο 2

Ο πατέρας

Το παρακάτω ποίημα είναι της Μαρίας Κέντρου-Αγαθοπούλου, και ανήκει στην ποιητική συλλογή «Θαλασσινό Ημερολόγιο» (1981).

Ο πατέρας μου ήταν μηχανοδηγός
Κάρβουνο μύριζαν τα πέτσινά ρούχα του
Κάτω απ' τη μαύρη του τραγιάσκα
Άρχιζαν τα καπνισμένα μάτια του

Ο πατέρας μου δε μιλούσε πολύ
Μόνο χαμογελούσε κάπου κάπου
Με τα ηλιοψημένα χείλια του
Προπάντων όταν έπινε τσίπουρο

Κάτω απ' την κληματαριά της αυλής
Αψηλός και δυνατός ήταν
Κι όταν με σήκωνε αψηλά
Με τ' ατσαλένια μπράτσα του
Δε φοβόμουν καθόλου
Όπως κι εκείνος δε φοβόταν
Ούτε τη ζωή του

Ούτε το θάνατό του:
Περνούσε με το τρένο του
Σφυρίζοντας
Μες απ' τις σκοτεινές
Τις στοιχειωμένες σήραγγες
Και τις νικούσε.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να περιγράψεις τη σημασία της φιλίας για τον έφηβο, σύμφωνα με το Κείμενο 1. (50-60 λέξεις).

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να γράψεις δύο λέξεις με τις οποίες συνδέονται οι περίοδοι λόγου στην 3η παράγραφο του Κειμένου 1 (μονάδες 6) και να αποδώσεις τη νοηματική σχέση που εκφράζει η καθεμία. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στην εφηβεία προτιμούμε να περνάμε περισσότερο χρόνο με τους φίλους μας.: Να μετασχηματίσεις την παραπάνω περίοδο λόγου του Κειμένου 1 αλλάζοντας, όπου χρειάζεται, το πρώτο πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο σε τρίτο πληθυντικό και θέτοντας το υποκείμενο που απαιτείται για το ολοκληρωμένο νόημα.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ποια χαρακτηριστικά αποδίδει στον πατέρα του το ποιητικό υποκείμενο και ποια συναισθήματα εκφράζει; (μονάδες 10) Ποιες σκέψεις σου δημιουργεί η ανάγνωση για τη σχέση γονέα-παιδιού κατά την εφηβική ηλικία; (μονάδες 5) Να αναπτύξεις σε 100-150 λέξεις την απάντησή σου.

Μονάδες 15